

УДК 339.137

*Коробкова О.М.,
старший викладач кафедри
комерційного забезпечення транспортних процесів,
Одеський національний морський університет*

ОПТИМІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ ІНСТИТУТУ МИТНИХ БРОКЕРІВ

Постановка проблеми. В умовах євроінтеграції та адаптації митного законодавства України до вимог міжнародних організацій, враховуючи низькі позиції країни у міжнародних рейтингах, виникає гостра необхідність в проведенні змін у регулюванні митної брокерської діяльності. Митно-брокерське посередництво відіграє важливу роль у забезпеченні безперешкодного переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та забезпеченні надійності надходження митних платежів до державного бюджету України. Це підтверджує особливу актуальність дослідження організаційно-економічних основ регулювання посередницької діяльності митних брокерів в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам регулювання митної брокерської діяльності багато уваги приділяли такі вчені, як І.І. Світлак [1], Д.В. Приймаченко [2], І.О. Бондаренко [3], Е. Гвардзинська [4] та інші вчені. Проте теоретичні аспекти регулювання діяльності митних брокерів залишаються не достатньо дослідженими.

Постановка завдання. Митна брокерська діяльність в сучасних умовах впроваджується під адміністративним тиском з боку Фіскальних органів та органів Прикордонної служби України. Забезпечення ефективного функціонування митних брокерів можливо за умови використання інструментів державного регулювання та підтримки з боку держави.

Метою статті є розробка теоретичної бази ефективної системи регулювання та розвитку митної брокерської діяльності шляхом використання інструментів державного регулювання та підтримки інституту митних брокерів з боку держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах, коли рівень міжнародних логістичних рейтингів робить їх особливо вибагливими до складу і якості митних послуг, тільки професійні брокери здатні організувати ефективно та своєчасне митне оформлення та переміщення вантажів через митний кордон України.

Завдання митного брокера полягає в тому, щоб за дорученням вантажовласника професійно здійснити усі митні процедури.

Одним із призначень фіскальних органів України є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності при одночасному забезпеченні захисту митних інтересів України та посередницьких структур, що допомагають та сприяють швидкому переміщенню товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

Доступ підприємства на ринок митних брокерських послуг здійснює Фіскальна служба України поряд із Прикордонною службою України через встановлення дозвільних вимог щодо провадження посередницької діяльності митного брокера.

Наказом Міністерства Фінансів України № 693 від 04.08.2015 «Про діяльність митних брокерів» встановлено порядок подання та розгляду заяв і надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності та контролю за нею [5].

З метою провадження митної брокерської діяльності підприємства повинні отримати Дозвіл, що надається Державною фіскальною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України відповідно до поданої заяви про надання/переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.

Митний брокер може розпочати декларування товарів з моменту включення його до реєстру митних брокерів [5].

На цей час значна доля учасників зовнішньоекономічної діяльності використовують послуги митних брокерів. В багатьох країнах світу декларування товарів здійснюється лише за участю митних брокерів.

Д.В. Приймаченко характеризує митного брокера як учасника митних відносин, який вступає у відносини з фіскальними органами з приводу переміщення товарів, предметів, транспортних засобів, оскільки вважає митного брокера професійним учасником ринку митних послуг, підтримує необхідність отримання кваліфікації та спеціальних знань у такій сфері [2, с. 16].

Таким чином, ототожнює діяльність митного брокера з агентом з митного оформлення. До основних функцій митного брокера зокрема відносить декларування.

І.І. Світлак у своєму дисертаційному дослідженні підтримує погляди тих фахівців, які зазначають, що обґрунтованих підстав для зміни назви «митний брокер» на сьогодні немає. Підкреслює переваги, які клієнти отримують від звернення до митних брокерів:

1) з'являється можливість отримувати послуги висококваліфікованих фахівців у такій специфічній сфері, як митне декларування та митне перевезення (оскільки для митних посередників пред'являються певні фінансові, професійні та кваліфікаційні, організаційно-технічні, спеціальні вимоги, а це в свою чергу зменшує ризик клієнтів таких посередників);

2) витрати на послуги, пов'язані з проведенням декларуванням товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, а також перевезенням товарів, що перебувають під митним контролем за участю митних посередників, у галузі митної справи значно менші, оскільки розраховуються в розмірі визначеного відсотка до обсягу товарів, що переміщуються (перевозяться);

3) значне збільшення обсягів експортно-імпорتنих операцій та їх оперативне оформлення за допомогою суб'єктів підприємницької діяльності в галузі митної справи знижує зростання власних витрат на такі цілі, а також відбувається значна економія часу [1, с. 13].

В.І. Данелюк визначає митного брокера як суб'єкта підприємницької діяльності, що здійснює підприємницьку діяльність, яка полягає в наданні посередником (представником) послуг суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта у сфері митних відносин [6, с. 8].

В.І. Єрмілов вважає, що митний брокер – це «повірений у справах», що здійснює взаємозв'язок інтересів між державними органами та бізнесом [7, с. 5].

Використання послуг митних брокерів для виконання митних формальностей, пов'язаних з декларуванням товарів, представленням документів, необхідних для митного контролю та митного оформлення, є повністю законним рішенням. Тим не менш, у багатьох країнах діють регламенти, які зобов'язують імпортерів і експортерів користуватися послугами професійних і ліцензованих митних брокерів при взаємодії з митними органами. Митні служби пояснюють дану вимогу законодавства необхідністю поліпшити ситуацію з дотриманням митних правил.

У Чинному митному кодексі України від 13 березня 2012 митний брокер - це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України [8].

Ми вважаємо, митний брокер - суб'єкт підприємницької діяльності, що надає представницькі послуги з виконання митних формальностей на законних підставах в інтересах або від імені іншої

особи при переміщенні товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Це визначення відрізняється від існуючих введенням словосполучення «митні формальності» та обґрунтуванням представницьких функцій митного брокера.

Обґрунтування представницьких функцій митного брокера пов'язано з тим, що митний брокер від власного імені вчиняє дії замість особи, яку він представляє. Посередники не замінюють особисту діяльність осіб, яким вони сприяють. Таким чином, вважаємо за доцільне визначити митного брокера як представника, тому що посередники не наділені повноваженнями і діють тільки від власного імені.

Ми вважаємо, що комерційне представництво в митній сфері є одним з видів діяльності комерційного посередника. Тобто комерційний посередник – митний брокер має можливість представляти особу під час здійснення митних формальностей – виступати комерційним представником, але також може вчинювати інші види посередницької митної брокерської діяльності: консультувати з питань переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, проводити ідентифікаційний огляд товарів тощо.

Сьогодні розвиток митної брокерської діяльності у системі зовнішньої торгівлі передбачає не тільки дотримання принципів його захисту, а й використання різноманітних механізмів стимулювання та підтримки.

Ми вважаємо, що державна політика підтримки інституту митних брокерів має спрямуватися на розширення партнерства бізнесу та фіскальних органів (рис. 1).

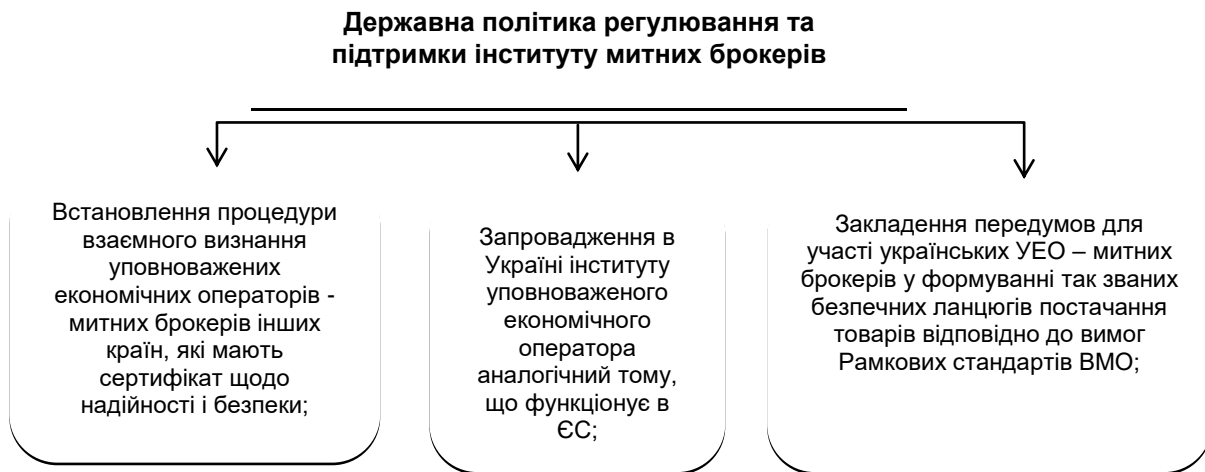

Рис. 1. Основні напрями державної політики регулювання та підтримки інституту митних брокерів

Джерело: авторська розробка

В умовах інтегрування України до ЄС серед першочергових питань постає питання імплементації положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур щодо надання митним брокерам статусу «уповноваженого економічного оператора» (УЕО).

Члени Всесвітньої митної організації (ВМО), в тому числі українська сторона, зголосились уживати активних заходів щодо імплементації Рамкових стандартів безпеки і полегшення світової торгівлі. Базові, так звані, опори цих стандартів стали лише поштовхом до подальшої модернізації механізмів спрощення господарської діяльності, що, серед іншого, полягає в практичній реалізації ідеї УЕО; на часі процеси узгодження національних програм УЕО, що є важливою передумовою досягнення взаємного визнання статусів «привілейованих» суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [9, с. 84].

Доповіді Всесвітньої митної організації показують, що багато було зроблено для підвищення митного професіоналізму, модернізації митного оформлення по всьому світу, митного співтовариства з міжнародними організаціями. Проте, для досягнення ефективного і дієвого управління кордонами значні зусилля та інвестиції мають бути спрямовані на підвищення компетентності та відповідності митних брокерів.

Дійсно, Всесвітня митна організація відіграє провідну роль у спільній роботі з бізнесом, наприклад, у будівництві ефективних посередницьких послуг шляхом спільних інвестицій з навчання, практикумів та семінарів; в підвищенні рівня інформованості про відповідність за допомогою партнерських ініціатив, таких як програми «Уповноважений економічний оператор (УЕО)»; в зміцненні взаємодії управління ризиками.

Коротко розглядаючи деякі нові тенденції торгових бізнес-моделей в рамках глобальних ланцюжків постачання допомагає нам довести важливу роль митних брокерів як ключових посередників

у світовій торгівлі та ключових партнерів у сприяння митниці щодо гарантування надходження митних платежів до державного Бюджету.

Посередництво уповноважених економічних операторів, зокрема митних брокерів відіграють вирішальну роль у сфері логістики, наприклад, для забезпечення своєчасного оформлення товарів на кордонах і надійну доставку проміжного вантажу для підвищення ефективності виробництва. Крім того, розширення міжнародної торгівлі стає передумовою для необхідності встановлення партнерських відносин з надійними економічними операторами для ефективного обслуговування вантажів на кордонах.

Електронна комерція швидко зростає, особливо переміщення експрес-вантажів. Використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) зробило транскордонну діяльність облегшеною. У зв'язку з цим, всі зацікавлені сторони повинні продемонструвати високу продуктивність з точки зору пунктуальності, швидкості і надійності в умовах традиційних критеріїв вартості бізнесу.

Як результат, імпортери та експортери, як правило, приділяють все більшу увагу тим митним брокерам, які надають якісні митні послуги із забезпеченням надійності та безпеки.

Положення щодо діяльності уповноважених економічних операторів закріплені у Міжнародній конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур [10], Рамкових стандартах безпеки і полегшення світової торгівлі [11], затверджених ВМО 23.06.2005, у модернізованому Митному кодексі Європейського Союзу [12].

Рамковими стандартами безпеки і полегшення світової торгівлі ВМО визначено, що Уповноважені економічні оператори, які відповідають критеріям, встановленим митними службами, повинні мати право брати участь у спрощених та прискорених процедурах випуску, поданні мінімальної інформації. Серед загальних спрощень Рамковими стандартами встановлюються зокрема такі:

а) надання обмеженого обсягу інформації, необхідної для здійснення митного оформлення вантажів;

б) прискорення митного оформлення товарів, що не належать до ризикових;

в) зменшення кількості заходів щодо перевірки вантажів, пріоритет під час митного оформлення (першочергове оформлення);

г) знижений обсяг та інтенсивність фізичного і документального контролю товарів та транспортних засобів;

д) УЕО має право вирішити питання з митними органами щодо здійснення контролю товарів і транспортних засобів поза зоною митного контролю на територіях УЕО;

е) спрощений порядок заповнення попередніх декларацій (зменшений обсяг інформації) тощо [10].

Отже загальні положення, що стосуються спрощень для уповноважених економічних операторів визначаються Рамковими стандартами. Конкретні положення відносно спрощень для уповноважених економічних операторів у тій чи іншій країні закріплюються окремими нормативно-правовими актами.

Критерії, що встановлюються для претендентів включають наявність підтвердженої історії виконання митних вимог, продемонстроване прагнення сприяти підвищенню безпеки ланцюга поставок товарів як учасник програми партнерства "митниця - бізнес", а також наявність задовільної системи управління власною комерційною інформацією.

Митні адміністрації повинні домовитися про взаємне визнання статусу уповноважених економічних операторів [10].

Взаємне визнання являє собою широке поняття в структурі Рамкових стандартів безпеки Всесвітньої митної організації, на основі яких належним чином здійснена дія, прийняте рішення або наданий дозвіл одній з Митних адміністрацій визнається і приймається іншою Митною адміністрацією. Документ, який формалізує цю дію або рішення отримав загальну назву «Угода про взаємне визнання» або « Договір про взаємне визнання».

Взаємне визнання уповноваженого економічного оператора в кінцевому підсумку може призвести до глобалізації безпеки ланцюжка поставок і стандартів дотримання вимог, тому має велике значення для підприємств – митних брокерів.

Підприємства – учасники програми взаємного визнання будуть впевнені в тому, що інформація про їх статус участі в таких програмах буде доступна іншим Митним службам, з яким було підписано договір. Крім того, Митні адміністрації зможуть використовувати інформацію при визначенні ризиків, що може призвести до проведення більш цілеспрямованих перевірок і отримання інших переваг від дотримання вимог.

Взаємне визнання уповноважених економічних операторів дозволить Митним адміністраціям більш ефективно визначати об'єкти для перевірки високої категорії ризику та низької категорії ризику.

Для того, щоб система взаємного визнання працювала, необхідно забезпечити:

- можливість огляду товарів з високим ступенем ризику, використовуючи сучасні технології, перед його завантаженням для експорту;

- погодження здійснювати огляд товарів до його навантаження на основі відповідної вимоги іншого партнера;

- розробити програми УЕО та забезпечити їх прозорість на належному рівні;

- розробити нормативно-правову базу щодо застосування взаємного визнання.

Діяльність УЕО є кращою практикою у світовій торгівлі, але не реалізована в Україні. Сучасні вимоги Митного кодексу України щодо умов набуття статусу уповноваженого економічного оператора є суперечливими, надмірними та не відповідають законодавству Європейського Союзу. У законодавстві немає визначеного механізму отримання статусу УЕО і, як наслідок, стимулу для отримання статусу УЕО у підприємств немає.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження організаційних умов діяльності митних брокерів в Україні дозволило автору удосконалити поняття «митний брокер», як суб'єкт підприємницької діяльності, що надає представницькі послуги з виконання митних формальностей на законних підставах в інтересах, або від імені іншої особи при переміщенні товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Це визначення відрізняється від існуючих введень словосполучення «митні формальності» та обґрунтування представницьких функцій митного брокера.

Ми вважаємо, що організація митної брокерської діяльності передбачає не тільки дотримання принципів його захисту, а й використання різноманітних механізмів стимулювання та підтримки, тому державна політика підтримка митних брокерів має спрямуватися на розширення партнерства бізнесу та фіскальних органів. Таким чином, серед першочергових питань постає питання імплементації положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур щодо надання митним брокерам статусу уповноваженого економічного оператора. Митні адміністрації повинні домовитися про взаємне визнання статусу уповноважених економічних операторів. Взаємне визнання уповноваженого економічного оператора в кінцевому підсумку може призвести до глобалізації безпеки ланцюжка поставок і стандартів дотримання вимог, тому має велике значення для підприємств – митних брокерів.

Бібліографічний список

1. Світлак І.І. Організаційно-правові засади провадження посередницької діяльності митного брокера та митного перевізника в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія держ. податкової служби України. – Ірпінь, 2005. – 193 с.
2. Приймаченко Д. В. Щодо діяльності митних посередників у процесі реалізації митних формальностей [Електронний ресурс] / Д.В. Приймаченко // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 802–807. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11pdvrmf.pdf>.
3. Бондаренко І.О. Організаційно-правові засоби регулювання підприємницької діяльності з наданням послуг у галузі митної справи / І.О. Бондаренко // Митна справа. – 2005. – № 5. – С. 22-28.
4. Гвардзинська Е. Таможенные посреднические услуги в таможенных процедурах (на примере таможенных агентств и налоговых консультантов) / Е. Гвардзинська // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. – 2010. – № 2. – С. 170-179.
5. Про діяльність митних брокерів: Наказ Міністерства фінансів України від 04.08.2015 № 693 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/693-2014-%D0%BF>.
6. Данелюк В.І. Адміністративно-правові засади контролю за посередницькою діяльністю в галузі митної справи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / В. І. Данелюк; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Д., 2011. – 20 с.
7. Ермилов И.С. Повышение качества таможенных услуг: автореферат дис. ... кандидата экономических наук : 08.00.05 / Ермилов Игорь Сергеевич. – Саратов, 2011. – 23 с.
8. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – ст.552. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
9. Polner M. Compendium of Authorized Economic Operator (AEO) Programmes / Polner M. // WCO Research Paper. – July, 2010. – № 8. – P. 2 (44 p.).
10. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція) від 18.05.1973 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643.
11. Рамкові стандарти безпеки і спрощення світової торгівлі Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/doccatalog/list?currDir=302900>
12. Регламент ЄС № 450/2008 про встановлення Митного кодексу Співтовариства (Модернізованого Митного кодексу) від 23 квітня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/doccatalog/list?currDir=47253>

References

1. Svitlak, I.I. (2005), "Organizational and legal bases of intermediary activity realization of customs brokers and customs transportation officials in Ukraine", The thesis for the scientific degree of candidate of law, specialty 12.00.07, National Academy of State Tax Service of Ukraine, Irpin, Ukraine, 193 p.

2 Pryimachenko, D.V. (2011), "About activity of customs mediators in the process of realization of custom formalities", *Forum prava*, no. 1, pp. 802–807, available at: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11pdvrmf.pdf>. (access date February 25, 2017).

3. Bondarenko, I.A (2005), "Organizational and legal means of regulating entrepreneurial activities with provision of services in the branch of customs affair", *Mytna sprava*, no. 5, pp. 22-28.

4. Gvardzinska, E. (2010), "Customs intermediary services in the process of customs procedures (by the example of customs agencies and tax consultants)", *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy, seriia Pravo*, no. 2, pp. 170-179.

5. The Ministry of Finance of Ukraine (2014), The order of the Ministry of Finance of Ukraine of August 4, 2015 No. 693 "About activities of customs brokers", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/693-2014-%D0%BF>. (access date February 25, 2017).

6. Daneliuk, V.I. (2011), "Administrative and legal bases of control after mediator activity in area of customs business", Thesis abstract of Cand. Sc. (Law), 12.00.07, Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav, Dnipropetrovsk, Ukraine, 20 p.

7. Yermilov, I.S. (2011), "Improving the quality of customs services", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.05, Saratov, Russia, 23 p.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), "Customs Code of Ukraine" from 13 March, 2012, no. 4495-VI, Information of Supreme Council of Ukraine, no. 44-45, no. 46-47, no. 48, p. 552, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. (access date February 25, 2017).

9. Polner, M. (2010), "Compendium of Authorized Economic Operator (AEO) Programmes", *WCO Research Paper*, no. 8, P. 2 (44 p.).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), "International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures" (Kyoto Convention) from 18.05.1973, available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643. (access date February 25, 2017).

11. "The SAFE Framework of Standards to Secure and simplification global trade World Customs Organization", available at: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/doccatalog/list?currDir=302900> (access date March 10, 2017).

12. Regulation (EC) No 450/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 laying down the Community Customs Code (Modernized Customs Code), available at: <http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/doccatalog/list?currDir=47253> (access date March 10, 2017).

Коробкова О.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ ІНСТИТУТУ МИТНИХ БРОКЕРІВ

Мета. Розробка теоретичної бази ефективної системи регулювання та розвитку митної брокерської діяльності шляхом використання інструментів державного регулювання та підтримки інституту митних брокерів з боку держави.

Методика дослідження. Теоретичними та методичними засадами дослідження стали: сучасна теорія економіки, національна економіка, наукові роботи вітчизняних та зарубіжних вчених щодо функціонування інституту митних брокерів, нормативно-правові акти України. Дослідження виконувалися на основі використання: методів економіко-статистичного аналізу – для визначення економічних проблем митної брокерської діяльності; аксіоматичного методу – для визначення сутності, завдань та принципів митної брокерської діяльності; абстрактно-логічного методу – для вивчення літературних джерел, узагальнення теоретичних аспектів та формування кінцевих висновків; системного аналізу - для встановлення структурних зв'язків між елементами досліджуваної системи.

Результати. Обґрунтовано доцільність імплементації положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур щодо надання митним брокерам статусу уповноваженого економічного оператора. Удосконалено поняття «митний брокер» як суб'єкт підприємницької діяльності, що надає представницькі послуги з виконання митних формальностей на законних підставах в інтересах або від імені іншої особи при переміщенні товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

Наукова новизна. Обґрунтовано та розроблено теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо організаційно-економічних основ регулювання митної брокерської діяльності в Україні. Доведено, що взаємне визнання митного брокера в якості уповноваженого економічного оператора в кінцевому підсумку може призвести до глобалізації безпеки ланцюжка поставок і стандартів дотримання вимог, має велике значення для зменшення перешкод на шляху вільного просування товарів. Запропоновано внесення змін до діючого Митного кодексу України, у частині 3, ст. 414, та викладення її у такій редакції: «Митний брокер може отримувати статус уповноваженого економічного оператора за умови відповідності його вимогам, встановленим у ст. 14 митного кодексу України».

Практична значущість. Отримані результати створюють теоретичну та методологічну базу вдосконалення організаційних умов регулювання митної брокерської діяльності, яка спрямована на розвиток національної економіки України.

Ключові слова: митна брокерська діяльність, митний брокер, митне регулювання, митний агент.

Korobkova O.M. OPTIMIZATION OF THE STATE POLICY OF REGULATION AND SUPPORT OF THE INSTITUTE OF CUSTOMS BROKERS

Purpose. The aim of the article is to develop the theoretical basis of an effective system of regulation and development of customs brokerage activity by using the tools of state regulation and support of the institute of customs brokers by the state.

Methodology of research. Theoretical and methodological foundations of the research are: modern economic theory, national economy and scientific work of domestic and foreign scientists on the functioning of the institute of customs brokers, normative and legal acts of Ukraine.

The research is carried out on the basis of the use of such methods: methods of economic and statistical analysis – to determine the economic problems of customs brokerage activities; axiomatic method – to determine the essence, objectives and principles of customs brokerage activities; abstract and logical method – for studying literary sources, generalization of theoretical aspects and the formation of final conclusions; system analysis – to establish structural relationships between elements of the studied system.

Findings. The expediency of implementation of the provisions of the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures for the Granting of Customs Brokers the Status of the Authorized Economic Operator is substantiated. The concept of “customs broker” as an entity of entrepreneurial activity, which provides representative services on the execution of customs formalities on a legal basis in the interests or on behalf of another person when moving goods and vehicles of commercial purpose through the customs border of Ukraine, is improved.

Originality. The theoretical and methodological provisions and practical recommendations on the organizational and economic basis of regulation of customs brokerage activity in Ukraine are substantiated and developed. It is proved that the mutual recognition of a customs broker as an authorized economic operator may ultimately lead to the globalization of supply chain security and compliance standards, has the great importance in reducing barriers to the free movement of goods. It is proposed to amend the current Customs Code of Ukraine, in part 3, Art. 414 and its statement in the following wording: “A customs broker may receive the status of an authorized economic operator provided that he meets the requirements set in article 14 of Customs Code of Ukraine”.

Practical value. The obtained results create theoretical and methodological basis for improvement of organizational conditions for the regulation of customs brokerage activity, which is aimed at the development of the national economy in Ukraine.

Key words: customs brokerage activity, customs broker, customs regulation, customs agent.

Коробкова Е.Н. ОПТИМИЗАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ РЕГУЛИРОВАНИЯ И ПОДДЕРЖКИ ИНСТИТУТА ТАМОЖЕННЫХ БРОКЕРОВ

Цель. Разработка теоретической базы эффективной системы регулирования и развития таможенной брокерской деятельности путем использования инструментов государственного регулирования и поддержки института таможенных брокеров со стороны государства.

Методика исследования. Теоретическими и методическими основами исследования стали: современная теория экономики, национальная экономика, научные работы отечественных и зарубежных ученых по функционированию института таможенных брокеров, нормативно-правовые акты Украины. Исследования выполнялись на основе использования: методов экономико-статистического анализа – для определения экономических проблем таможенной брокерской деятельности; аксиоматического метода – для определения сущности, задач и принципов таможенной брокерской деятельности; абстрактно-логический для изучения литературных источников, обобщения теоретических аспектов и формирования конечных выводов; системного анализа - для установления структурных связей между элементами исследуемой системы.

Результаты. Обоснована целесообразность имплементации положений Международной конвенции об упрощении и гармонизации таможенных процедур относительно предоставления таможенным брокерам статуса уполномоченного экономического оператора. Усовершенствовано понятие «таможенный брокер» как субъект предпринимательской деятельности, который предоставляет представительские услуги по выполнению таможенных формальностей на законных основаниях в интересах или от имени другого лица при перемещении товаров и транспортных средств коммерческого назначения через таможенную границу Украины.

Научная новизна. Обоснованы и разработаны теоретико-методические положения и практические рекомендации относительно организационно-экономических основ регулирования таможенной брокерской деятельности в Украине. Доказано, что взаимное признание таможенного брокера в качестве уполномоченного экономического оператора в конечном итоге может привести к глобализации безопасности цепочки поставок и стандартов соблюдения требований, имеет большое значение для уменьшения барьеров на пути свободного продвижения товаров. Предложено внесение изменений в действующий таможенный кодекс Украины, в части 3, ст. 414, и изложение ее в следующей редакции: Таможенный брокер может получать статус уполномоченного экономического оператора, при условии соответствия его требованиям, установленным в ст. 14 таможенного кодекса Украины.

Практическая значимость. Полученные результаты создают теоретическую и методологическую базу совершенствования организационных условий регулирования таможенной брокерской деятельности, направленной на развитие национальной экономики Украины.

Ключевые слова: таможенная брокерская деятельность, таможенный брокер, таможенное регулирование, таможенный агент.